

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії
Міжнародного гуманітарного університету
ректор Громовенко К.В.
(прізвище та ініціали)
2020 року

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»
на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	29 «Міжнародні відносини» (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	292 «Міжнародні економічні відносини» (шифр та назва спеціальності)
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Міжнародні економічні відносини (назва освітньої програми)

Схвалено на засіданні кафедри
економіки і міжнародних економічних відносин
протокол № «8» від «12» лютого 2020 р.

Схвалено на засіданні Вченої ради
Міжнародного гуманітарного університету
протокол № «4» від «14» лютого 2020 р.

Програма фахового вступного випробування для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини» зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

Розробник:

Доцент кафедри економіки і міжнародних економічних відносин,
к.е.н., доцент Нестерова К.С.

Завідувач кафедри
економіки і міжнародних економічних відносин,
д.е.н., професор

(підпис)

Головченко О.М.
(прізвище та ініціали)

Схвалено на засіданні кафедри економіки і міжнародних економічних відносин, протокол № «8» від «12» лютого 2020 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, - з'ясування рівня їх теоретичних знань та практичних навичок, а також виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи для визначення здатності вступників засвоювати освітню програму «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня.

Випробування проходить у тестовій формі, що містить питання з фахових дисциплін та передбачає з'ясування рівня теоретичних знань та відповідності цих знань вимогам освітньої програми за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». Програма випробування охоплює дисципліни:

- Світова економіка
- Міжнародні економічні відносини
- Діяльність міжнародних економічних організацій

Під час підготовки до вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці програми фахового вступного випробування.

Під час проведення вступних випробувань на навчання для осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу на основі оцінювання якості відповідей на тестові питання.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Зміст дисципліни

Міжнародні економічні відносини (МЕВ) як економічна категорія. Сутність МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку. Рівні розвитку МЕВ: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Види та форми МЕВ, їх взаємозв'язок. Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Головні тенденції формування світового господарства, рівні і цикли його розвитку.

Типологізація країн-суб'єктів світового господарства: регіональний та соціально-економічний принципи систематизації країн світу. Місце окремих угруповань країн (економічно розвинених, нових індустріальних країн, країн з перехідною економікою) у світовому господарстві і МЕВ. Економічне середовище та економічні регулятори МЕВ. Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП.

Сучасні особливості розвитку міжнародного поділу праці. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в міжнародному поділі праці. Структура, динаміка та тенденції міжнародної торгівлі товарами. Типи

зовнішньоторговельної політики держав, тарифні й нетарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі та їх економічні наслідки. Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торговельних організацій: ГАТТ, ЮНКТАД, СОТ.

Передумови й особливості участі України в міжнародній торгівлі. Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура та напрямки. Франчайзинг і лізинг у системі міжнародних послуг. Регулювання МЕВ у сфері послуг. Проблеми участі України у міжнародній торгівлі послугами. Науково-технічне співробітництво як форма МЕВ. Традиційні і нові форми науково-технічного співробітництва країн світу. Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі. Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України до міжнародних науково-технічних зв'язків. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили й етапи розвитку, центри міжнародного тяжіння робочої сили. Масштаби, форми й основні тенденції розвитку сучасної трудової міграції. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Сутність та форми міжнародного руху капіталу, прямі іноземні інвестиції, міжнародні портфельні інвестиції, міжнародний рух позичкового капіталу, макроекономічні наслідки вивозу капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів.

ТНК як головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх суть і еволюція, сучасна стратегія. Міжнародні стратегічні альянси та їх роль у сучасному науково-технічному міжнародному співробітництві. Вільні економічні зони. Сутність та особливості функціонування. Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні. Поняття валюти та її види. Конвертованість валют. Валютний курс та його види. Валютний паритет. Котирування валют. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою. Еволюція світової валютної системи: Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Валютно-фінансова система країн ЄС. Причини виникнення міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій. Роль міжнародних організацій у вирішенні глобальних проблем. Участь України у міжнародних та регіональних організаціях.

Механізм міжнародних розрахунків. Платіжний баланс як індикатор взаємин національної економіки з зовнішнім світом. Міжнародні фінансові потоки, світовий фінансовий ринок, розвиток світової фінансової системи в сучасних умовах, головні світові фінансові центри, офшорні зони в системі світових фінансових центрів, сутність міжнародного валютного ринку, угоди на міжнародному валютному ринку, урядове втручання в діяльність валютних ринків. Міжнародний кредит, його сутність форми та роль в міжнародній економічній діяльності. Економічні наслідки міжнародного кредитування.

Проблеми зовнішньої заборгованості у МЕВ: форми, структура і масштаби. Інструменти управління зовнішнім боргом. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України. Сутність фондового ринку та ринку цінних паперів, етапи та тенденції розвитку світового фондового ринку, класифікація цінних паперів, міжнародний тинок титулів власності, міжнародний ринок облігацій, міжнародний ринок фінансових деривативів, первинний та вторинний ринки цінних паперів. Сутність, цілі, форми та значення формування міжнародних економічних інтеграційних об'єднань. Інтеграційні процеси в економіках розвинених країн. Об'єктивні передумови, цілі, основні етапи розвитку західноєвропейської економічної інтеграції. Проблеми подальшого розширення ЄС. Інтеграційні процеси в економіках країн, що розвиваються.

Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах з трансформаційними економіками. Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах. Міжнародні економічні організації в системі координації міжнародного співробітництва. Економічна діяльність Організації об'єднаних націй: програми і спеціалізовані установи ООН. Міжнародний валютний фонд: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Необхідність, передумови входження і значення інтеграції України до світового господарства і МЕВ. Проблеми економічної безпеки. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Сутність, рушійні сили, форми та наслідки сучасної економічної глобалізації. Проблеми вибору країнами оптимальних стратегій економічного розвитку в умовах глобалізації.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВИПРОБУВАННЯ

1. Міжнародні економічні відносини (МЕВ) як економічна категорія. Сутність МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.

2. Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку.

3. Типологізація країн-суб'єктів світового господарства. Місце окремих угруповань країн (економічно розвинених, нових індустріальних країн, країн з перехідною економікою) у світовому господарстві і МЕВ.

4. Міжнародний поділ праці як вихідна основа розвитку світового господарства і МЕВ: сутність, етапи розвитку, фактори поглиблення.

5. Сучасні особливості розвитку міжнародного поділу праці. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування.

6. Структура, динаміка та тенденції міжнародної торгівлі товарами.

7. Типи зовнішньоторговельної політики держав, тарифні й нетарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі та їх економічні наслідки.

8. Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торговельних організацій: ГАТТ, ЮНКТАД, СОТ.

9. Передумови й особливості участі України в міжнародній торгівлі.
10. Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура та напрямки.
11. Франчайзинг і лізинг у системі міжнародних послуг.
12. Регулювання МЕВ у сфері послуг. Проблеми участі України у міжнародній торгівлі послугами.
13. Науково-технічне співробітництво як форма МЕВ. Традиційні і нові форми науково-технічного співробітництва країн світу.
14. Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі.
15. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України до міжнародних науково-технічних зв'язків.
16. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили й етапи розвитку, центри міжнародного тяжіння робочої сили.
17. Масштаби, форми й основні тенденції розвитку сучасної трудової міграції.
18. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції.
19. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції.
20. Проблеми трудової міграції в Україні.
21. Сутність та форми міжнародного руху капіталу, прямі іноземні інвестиції, міжнародні портфельні інвестиції, міжнародний рух позичкового капіталу, макроекономічні наслідки вивозу капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів.
22. ТНК як головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх суть і еволюція, сучасна стратегія.
23. Міжнародні стратегічні альянси та їх роль у сучасному науково-технічному міжнародному співробітництві.
24. Вільні економічні зони. Сутність та особливості функціонування.
25. Поняття валюти та її види. Конвертованість валют. Валютний курс та його види. Валютний паритет. Котирування валют.
26. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою.
27. Еволюція світової валютної системи: Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Валютно-фінансова система країн ЄС.
28. Міжнародні фінансові потоки, світовий фінансовий ринок, розвиток світової фінансової системи в сучасних умовах, головні світові фінансові центри, офшорні зони в системі світових фінансових центрів, сутність міжнародного валютного ринку, угоди на міжнародному валютному ринку, урядове втручання в діяльність валютних ринків.
29. Міжнародний кредит, його сутність форми та роль в міжнародній економічній діяльності.
30. Економічні наслідки міжнародного кредитування.
31. Проблеми зовнішньої заборгованості у МЕВ: форми, структура і масштаби. Інструменти управління зовнішнім боргом.
32. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

33. Сутність фондового ринку та ринку цінних паперів, етапи та тенденції розвитку світового фондового ринку, класифікація цінних паперів, міжнародний титок титулів власності, міжнародний ринок облігацій, міжнародний ринок фінансових деривативів, первинний та вторинний ринки цінних паперів.

34. Сутність, цілі, форми та значення формування міжнародних економічних інтеграційних об'єднань.

35. Інтеграційні процеси в економіках розвинених країн. Об'єктивні передумови, цілі, основні етапи розвитку західноєвропейської економічної інтеграції. Проблеми подальшого розширення ЄС.

36. Інтеграційні процеси в економіках країн, що розвиваються.

37. Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах з трансформаційними економіками.

38. Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах.

39. Міжнародний валютний фонд: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності.

40. Сутність, рушійні сили, форми та наслідки сучасної економічної глобалізації.

41. Поняття міжнародної організації та її роль у сучасних МЕВ.

42. Актуальні проблеми міжнародних організацій як наднаціональних інститутів регулювання МЕВ.

43. Класифікація міжнародних організацій.

44. Участь України у міжнародних та регіональних організаціях.

45. ООН як глобальна система регулювання: структура та проблеми.

46. Структура та роль МВФ.

47. Структура, функції та роль СОТ.

48. Структура, функції та роль Світового банку.

49. Історія розвитку, економічні принципи функціонування, інститути регулювання та актуальні проблеми ЄС.

50. НАФТА та її новий формат - ЮСМКА.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні знань вступника на фаховому вступному випробуванні на перший (бакалаврський) рівень зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» враховуються його письмова відповідь на тестове завдання. Час ознайомлення з тестовим завданням та відповідями на нього обмежений 120 хвилинами. Тестове завдання складається з двадцяти тестових питань українською мовою. На кожне з питань в тестовому завданні є кілька відповідей, з яких потрібно обрати вірну або вірні.

Для особи, яка претендує на зарахування на освітню програму першого (бакалаврського) рівня:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, надавши відповідь на практично всі питання тесту.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, надавши відповідь на більшу частину тестових питань.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, якщо продемонструє, що в узагальнюючому виді розбирається у матеріалі.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, якщо продемонстрував загальні знання матеріалу, проте зробив суттєві помилки у більшості з питань тесту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Світова економіка: навч. посібн. / за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського. Н.С. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 328 с.
2. Світова економіка: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.
3. Світова економіка: підручник / за ред. А.С. Філіпенка. К.: Либідь, 2000. 582 с.
4. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство: кол. монографія / редкол.: І. М. Посохов, П. Г. Перерва, О. Д. Матросов, В. Г. Дюжев, В. О. Матросова ; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». Харків: НТУ «ХП», 2016. 450 с.
5. Киреев А.П. Международная экономика: учебное пособие для вузов в 2 ч. М.: Международные отношения, 2000. Ч 1. 416 с.; Ч.2. 488 с.
6. Куцик П. О., Ковтун О.І., Башинян Г.І. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. Львів: Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
7. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / Ю. Г. Козак, М. А. Заєць, Н. В. Притула та інші. Одеса: «ТОВ.ПЛУТОН», 2016. 352 с.
8. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. К.: Либідь, 2002. 470 с.